

อิทธิพลภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีในภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทน

ในปัจจุบันนี้คนตำบลพิเทนใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทนน้อยลง ส่วนมากจะใช้ภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีในชีวิตประจำวัน ตามความนิยมการใช้ภาษาของคนส่วนใหญ่ การใช้ภาษาเดิมของคนถิ่นนี้ก็ยังคงมีใช้กันอยู่บ้างในบางหมู่บ้าน เช่น หมู่ที่ 2, 3 และ 4 และผู้ที่สามารถใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทนได้เป็นอย่างดีคือ ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป อายุต่ำกว่านี้บางคนไม่ยอมพูดภาษาประจำท้องถิ่นของตน หรือพูดได้ก็ยังไม่ดีเท่าที่ควร เพราะคำศัพท์บางคำเขาไม่สามารถบอกได้ว่าภาษาเดิมใช้ว่าอย่างไร จะใช้คำศัพท์ภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีแทน จนคิดว่าภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีเป็นภาษาของตนเอง

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะพื้นที่ทางภาษาของภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทนแล้วจะเห็นว่า ภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทนเป็นภาษาที่อยู่ช่วงต่อระหว่างภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไปกับภาษาไทยกลุ่มตากใบ พร้อมกันนั้นยังถูกแวดล้อมด้วยภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี จึงทำให้ภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทน เป็นภาษาที่มีลักษณะของการผสมผสานระหว่างภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไปกับภาษาไทยกลุ่มตากใบ และยังได้นำเอาภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีมาใช้ จนทำให้ภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีมีอิทธิพลต่อภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทนมากยิ่งขึ้น

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ทำให้สามารถยืนยันได้ว่า ภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทนที่มีใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ ใ้รับอิทธิพลภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีในด้านต่าง ๆ คือ

1. อิทธิพลทางคำเสียง
2. อิทธิพลทางคำ
 - 2.1 การยืมคำ
 - 2.2 การสร้างคำ

อิทธิพลทางคำเสียง

ภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี มีหน่วยเสียงทั้งหมด 29 หน่วยเสียง แยกเป็นหน่วยเสียงเด่น มี 24 หน่วยเสียง คือ /p, t, k, b, d, g, ʔ, h, s, c, j, l, m, n, ŋ, y, ŋ, w, r, z, tʰ, tʰd, tʰj, tʰŋ/ หน่วยเสียงรองมี 5 หน่วยเสียง คือ /r, f, ʃ, ʒ, x/ (รัตติยา สานะและ, 2529 : 7) ในจำนวนหน่วยเสียงทั้งหมด มีเพียง 2 หน่วยเสียงเท่านั้นที่พบว่า มีอิทธิพลต่อภาษาไทยถิ่นใต้คำบลพินเณ คือ หน่วยเสียง [g] กับหน่วยเสียง [dh] อิทธิพลของภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีที่พบในภาษาไทยถิ่นใต้คำบลพินเณ ส่วนใหญ่เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะ ใช้ในคำที่ยืมมาจากภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี มีดังนี้

1. คำที่มีเสียง [g-] เป็นเสียงพยัญชนะต้น มีใช้อยู่ในภาษาไทยถิ่นใต้คำบลพินเณเป็นจำนวนมาก เช่น

ม.	พท.	มฉ.	ฉ.
ตุ้มหูยาว	tu: ⁵ phay ⁶ ga: ⁵ to: ²	su: be: ga: toŋ	4.15
ตะบัน	gɔ: ⁵ be: ³	gɔ: be?	5.94
คำลึง	ga: ⁵ ma:y ⁶	ga: ma?	6.50
กะ, กะเน	ʔa gɔ: ⁵	ʔa: gɔ?	15.49
ชยับ	ge: ⁵ sɔt ⁴	ge: sɔ?	15.98
ชัค, ไชว	ga: ⁵ day ²	ga: da?	15.109
ปรุง	ga: ⁵ kay ²	ga: ka?	15.523
ผลัดเปลี่ยน	gi: ⁵ le: ⁵	gi: le:	15.573
เพลง	ga: ⁵ lep ⁵	ga: le?	15.592
ร้องเพลง	pha: ³ la: ¹ gu: ⁵	la: gu:	17.723
เล็ดย	ga: ⁵ yi: ⁵	ga: yi:	15.794

ม.	พท.	มล.	อ.
สร้าง (ไซ)	sɤ ga: ⁵	sɤ ga:	15.818
หยิ่ง	mɤ gw: ³	mɤ gw?	15.892
โทน	ga: ⁵ to: ⁵	ga: toŋ	15.957
ติดอวาง	ga: ⁵ ga: ³	ga: ga?	16.132
ทุ่ม	gu: ⁵ wɔ: ⁵	gu: wɔ:	16.151
โมเม	ga: ⁵ ma: ⁴	ga: mɔ?	16.239
รืบ	ga: ⁵ do: ³	ga: do?	16.275
รูป	ga: ⁵ ma: ⁶	ga: ma:	17.158

2. คำที่มีเสียง [dh-] เป็นเสียงพยัญชนะต้น (หน่วยเสียงพยัญชนะเสียงนี้ ไคกลาวเอาไว้ในพจนานุกรม ภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี ของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ จัดเอาไว้เป็นหน่วยเสียงเสียงหนึ่งในภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี) เสียงนี้ จากการได้ศึกษาข้อมูลทั้งหมดพบเพียง 2 หน่วยอรรถ คือ

ม.	พท.	มล.	อ.
กระคัง	ba dhag ⁵	ba: dhɛ:	5.15
การใช้ผาทอทารก	dhɔŋ ²	bɤ: dhɔŋ	15.55

อิทธิพลทางด้านคำ

อิทธิพลภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีที่มีต่อภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทน นอกจากจะมี อิทธิพลทางด้านเสียงแล้ว ยังมีอิทธิพลทางด้านคำอีกด้วย จะสังเกตเห็นได้ว่าในปัจจุบันนี้ การใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทน มีภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีปะปนอยู่จำนวนมาก ซึ่งจะ กล่าวถึงตามลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1. การยืมคำ
2. การสร้างคำ

การยืมคำ

คำ เป็นสิ่งที่สามารถยืมกันได้ง่ายที่สุด จะเห็นได้ว่าคนเราที่อาศัยอยู่ในสังคมและวัฒนธรรมต่างกัน ได้มีโอกาสติดต่อสื่อสารกันเมื่อใด การยืมคำก็จะเกิดขึ้นได้เมื่อนั้น จนเราแทบจะกล่าวได้ว่า การยืมคำเป็นปรากฏการณ์ปกติทางภาษาของภาษาโดยทั่ว ๆ ไป ไม่มีภาษาใดที่ไม่มีการยืมคำ การยืมคำนั้นไม่จำเป็นต้องยืมคำมาจากต่างภาษา แต่อาจจะยืมคำภาษาเดียวกันต่างถิ่นกันก็ได้ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้กับทุกภาษา ภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทน ก็มีการยืมคำ เช่นเดียวกับภาษาอื่น ๆ แต่ในงานวิจัยครั้งนี้จะกล่าวถึงเฉพาะการยืมคำภาษามลายูของถิ่นปัตตาน์เท่านั้น ผลของการพิจารณาข้อมูลทำให้ทราบว่า การยืมคำภาษามลายูของถิ่นปัตตาน์มาใช้ในภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทน มีหลายวิธีด้วยกัน ซึ่งพอจะแยกตามลักษณะต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. การทับศัพท์ ได้แก่ การนำคำศัพท์ภาษามลายูของถิ่นปัตตาน์มาใช้ในภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทน โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงศัพท์และความหมาย เช่น

ม.	พท.	มล.	อ.
ตะพอง	gɔ: ? ³	gɔ?	1.38
ปลี	ya: ³ toŋ ²	ya: toŋ	2.29
ปี่	tiŋ ²	tiŋ	5.130
หิ้ง	rɛ: ⁶ ma: ? ⁴	rɛ: ma?	5.188
ตะพานน้ำ	la: ³ bi: ⁵	la: bi:	7.31
ข้าวหมาก	ta: ² pɛ: ²	ta: pɛ:	13.51
น้ำตาลทราย	sa: ³ ka: ²	sa: ka:	13.65
แปล	ba: ² le: ? ⁴	ba: le?	15.569
สวน	tɰ: ⁵ li: ⁶ se: ? ⁴	tɰ: li: se?	15.821

ม.	พท.	มล.	อ.
แสดยะ	kri: ² ɲi: ⁴ ?	kri: ɲi?	15.828
หรี (ตา)	ru: ³ du: ⁵	ru: du:	15.895
หลอกหลวง	ti: ⁵ pu: ²	ti: pu:	15.899
เหล็ง	ma: ³ yɔ: ¹	ma: yɔ:	15.944
อิจฉา	dʰi ki: ²	dʰi ki:	15.987
ขบขัน	na: ³ ka: ²	na: ka:	16.40
โคลงเคลง	lɛ: ³ ɲɔ: ⁴ ?	lɛ: ɲɔ?	16.84
พุกไม้ชัก	tɛ: ² lɔ: ¹	tɛ: lɔ:	16.112
คึดอวาง	ga: ⁵ ga: ³ ?	ga: ga?	16.132
ใบ	bi: ⁵ su: ³	bi: su:	16.181
เป็ประจำ	sɔ mɔ: ¹	sɔ mɔ:	16.196
รีบ	ga: ⁵ do: ³ ?	ga: do?	16.275
หมาด	lʰi: ³ ma: ⁴ ?	lʰi: ma?	16.341

2. การเปลี่ยนแปลงศัพท์ ไค้เก้ คำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะ สระ เมื่อนำมาใช้ในภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทน เช่น

ม.	พท.	มล.	อ.
เกรา	ya: ³ ɲɔ: ⁴ t	ya: ɲɔ?	1.27
กระดง	ba dhan ⁵	ba: dhɛ:	5.15
คินสอ	ka: ² lam ¹	ka: lɛ:	5.88
เตยหอม	pa: ² nan ¹	pa: nɛ:	6.53
อินทผลัม	ta: ² ma: ¹	bu: wɔ? ta: ma:	6.153
กล้วยบัวชี่	pʰi: ² ɲa: ³ t	pʰi: ɲa? pi: sɛ:	13.4

ม.	พท.	มล.	อ.
น้ำเชื่อม	si: ⁶ ro: ¹	si: gɔ:	13.64
โจษจัน	ke: ² ce: ³	gɛ: ce? ga: to	15.240
ทำเครื่องหมาย	ta: ² na: ¹	pu: wa? ta: nɔ:	15.431
ทำลาย	khɛ: ³ nat ⁴	pu: wa? khɛ: na?	15.436
เป็นพวง	bi: ² maŋ ⁶	bi: mɛ:	15.558
เปลี่ยน	sa: ³ len ¹	sa: len	15.560
ราว	rɪ ta: ⁴	rɪ: tɔ?	15.736
ผสม	ca: ² pon ²	ca: po:	15.576
ส่งสาร	ɲa: ¹ ɲa: ⁵	ya: yɔ:	15.814
กระปลกกระเปลี่ยน	lɪ: ³ mɛ: ⁴	la ma?	16.6
พวง	gu: ⁵ gu ²	gu: gu?	16.211
โมเม	ga: ⁵ ma: ⁴	ga: mɔ?	16.239
แวววาว	si na: ¹	si na: ba: na:	16.308
เล็ก	ha lo:y ⁴	ha lu?	16.296
รานคำ	ba: ² sa: ³	ba: sa: yu: wa:	17.151
ลาวค	da: ² way ³	da: wa:	17.164

3. การเปลี่ยนแปลงความหมาย ได้แก่ การนำคำศัพท์มาใช้ในความหมายที่ต่างกับกับภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี เช่น

ม.	พท.	มล. (ความหมาย)	อ.
แขนง	cɪ: ² diŋ ⁵	ตาที่ติดกับลำต้น	2.13
กระแข่ง	tre: ² nɔ: ³	หมวก	5.8
กระบอกแช่	bo: ² ɔŋ ⁶	มีดขนาดใหญ่	5.12

ม.	พท.	มล. (ความหมาย)	อ.
กระทง	ti ma: ¹	ดั่งน้ำ	5.19
กลอง	lɔ:m ⁵ mo:ɯ ⁵	ทอระบายน้ำ	5.29
ขนมต้มขาวใส่กะทิ	bo: ⁵ ?i:? ³	ทอ	13.32
งง	bɛ: ² ɯɯ ³	โง	15.198
เข้าชื้อ	ti ne:? ³	ทับ	15.292
ถม	ta: ² mo:ɯ ¹	คินกอง	15.385
ทา, ระบาย	lɛ: ⁶ sɛt ⁴	ฉาบ	15.428
บอกไม	mi: ³ se: ¹	สมมุติ	15.476
ประดิษฐ์	lu: ⁶ ki: ? ³	วาดรูป	15.513
ปรุง	ga: ² gay ²	กาก เครื่องปรุง	15.523
ปักรูป	ro: ³ yaɯ ¹	หนังตะลุง	15.541
สับสน	ca: ² pon ²	รวมกัน	15.845
น้ำกรด	cu: ⁵ ka: ²	น้ำส้มขาง	17.85
อาดรรพ์	ka: ² ra: ² ma:t ³	ศักดิ์สิทธิ์	20.35

การสร้างคำ

การเติมพยางค์

การสร้างคำในภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทน นอกจากการสร้างคำที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 3 จะเห็นได้ว่า ภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทนมีวิธีการสร้างคำอีกอย่างหนึ่งคือ การเติมพยางค์เข้าไปข้างหน้า พยางค์ที่เติมเข้าไปนี้มีลักษณะคล้ายกับการเติมอุปสรรคในภาษามลายูของถิ่นปัตตานี เช่น

ɯumɔh (ซุ่มม้อฮ) แปลว่า บ้าน เติม bɛ̃ เข้าไปเป็น bɛ̃ ɯumɔh (ม้อซุ่มม้อฮ) แปลว่า มีครอบครัว

s+lama? (สื่อลามะ) แปลว่า ปลอดภัย เป็นสุข สันติ รวมกับอุปสรรค k+ และปัจจัย ? (แอ) เป็น k+s+lama?t (ก็้อสื่อลามะแต) แปลว่า ความปลอดภัย (รัตติยา สำและ, 2529 : 5)

พยางค์ที่เติมในภาษาไทยถิ่นใต้คำวลีแทน จะแตกต่างกับการเติมพยางค์หน้าในภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี คือ ความหมายของคำไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากความหมายเดิม พยางค์ที่เติมเข้าไปข้างหน้ามีดังนี้

1. เติม k+, k+: เช่น

k+

ม.	พท.	อ.
กระตอง	k+ phrɔk ⁴	1.2
กระตาดำ	k+ da:n ² dam ²	5.10
กะทะ	k+ tha:ʔ ⁴	5.20
กระอ่อม	k+ ʔɔ:m ²	5.26
บันได	k+ day ²	5.125
ยอด	k+ yɔ:ŋ ¹	5.166
เหี้ย	k+ riɔŋ ⁶	7.116
หูก	k+ tut ⁵ khi: ⁵ khra:n ⁶	14.40
กระเดียด	k+ diət ³	15.18
กระทบ	k+ thɔp ⁴	15.23

k+:

ม.	พท.	อ.
กระโปรง	k+: ² pro:ŋ ²	4.5
แปลง (ที่กิน)	k+: ⁵ bi:ŋ ⁵	19.26

2. เติม cɨ เช่น

ม.	พท.	อ.
จุมุก	cɨ mu:k ³	1.31
ภาชนะทำด้วย กะลามะพร้าว มีขนาดใหญ่ใช้ ตวงข้าวสาร	cɨ ʔɔ:n ²	5.154
ส้มโกล	cɨ rɔ:m ⁵	5.179
ตะไคร	cɨ khɾay ³	6.43
กระแต	cɨ li:əʔ ⁵	7.4
จระเข	cɨ khe: ⁵	7.18
ตะขอย	cɨ kha:p ³	7.30
ผลึก	cɨ ru:n ¹	15.572
หยอกกลอ	cɨ rok ⁵ kan ²	15.759

3. เติม khɨ, khɨ: เช่น

khɨ

ม.	พท.	อ.
ขนุน	khɨ nun ¹	6.17
ขมิ้น	khɨ min ⁵	6.18
ข้าวครู	khɨ ne: ⁵	9.4
ข้าวเหนียว	khɨ niəw ¹	13.47
คลอง	khɨ yɔ:n ¹	15.149
นอก	khɨ nɔ:k ⁴	18.10
ใบ	khɨ nay ³	18.11

ม.	พท.	อ.
บน	khɨ̄ bon ²	18.12
ล่าง	khɨ̄ la:ŋ ⁴	18.13

khɨ̄:

ม.	พท.	อ.
ขยม	khɨ̄: ¹ ɲo:k ³	15.96
ข่น	khɨ̄: ¹ lik ⁴	15.280
พอก	khɨ̄: ¹ ɲɛ:ʔ ³	15.644
คั่นนา	khɨ̄: ¹ na: ³	17.39

4. เติม sɨ̄ เซน

ม.	พท.	อ.
สะท้อน	sɨ̄ tho:n ⁶	6.6
สำหราชอาณาจักร	sɨ̄ ra:y ¹	6.139
ใส่เดือน	sɨ̄ dɨ̄on ²	7.107
ทิศตะวันตก	kha:ŋ ⁵ sɨ̄ tɔk ⁵	8.54
ทิศตะวันออก	kha:ŋ ⁵ sɨ̄ ʔɔ:k ³	8.54
วัดสี่กวาง	raŋ ⁶ sɨ̄ duəŋ ²	14.25
กั้น, สักกั	sɨ̄ kat ⁵	15.52
เงียบกริบ	sɨ̄ ɲat ⁵	15.205
	sɨ̄ ɲɨ̄ap ⁴	
สะท้อน	sɨ̄ thɨ̄on ³	15.836
สะตุค	sɨ̄ dut ⁵	15.833
สะบัก	sɨ̄ bat ⁵	15.837
สะอึก	sɨ̄ ʔɨ̄k ⁵	15.839

ม.	พท.	ฉ.
สี่ทรวง	sɿ riət ³	15.854
เสียชีวิต	sɿ da:y ²	15.867

5. เติม pɿ เช่น

ม.	พท.	ฉ.
กระถิน	pɿ tay ² mɿɔŋ ³	6.5
ผี	pɿ chi: ⁶	14.21
ประชุม	pɿ chum ³	15.511

6. เติม chɿ เช่น

ม.	พท.	ฉ.
ชนาง	chɿ na:ŋ ³	5.79
เขียน (ผัก)	phak ⁵ chɿ rɔk ⁴	6.140
ชนะ	chɿ na:ʔ ⁴	15.254
คอง	chɿ rɔk ⁴	15.297

7. เติม bɿ เช่น

ม.	พท.	ฉ.
ตีปี่	bɿ ci:n ²	6.42
กระจง	bɿ coŋ ²	7.2
เพลิง	bɿ nɔ: ⁵	7.73
กะปี่	bɿ can ²	13.7
เชื่อม	bɿ tɿ ri: ¹	15.273

8. เต็ม m̄, m̄: เช่น

m̄

ม.	พท.	อ.
กลั	m̄ la:y ³	15.154
ลันไคไลไป	m̄ l̄:n ⁴	15.776
ลิมตา	m̄ l̄:n ³	15.778
เปลงปลัง	m̄ l̄:ɔŋ ⁶	16.189
หาม	m̄ ka: ²	16.348

m̄:

ม.	พท.	อ.
มะเรื่อง	m̄: ³ r̄:ɔŋ ⁴	9.12
ปี่มะโรง	m̄: ³ ro:ŋ ³	11.5
ปี่มะเส็ง	m̄: ³ siŋ	11.6
ปี่มะเม็ช	m̄: ³ mi: ⁶	11.7
ปี่มะแม	m̄: ³ m̄: ³	11.8
กลุม	m̄: ³ p̄: ⁵ h̄uŋ ¹	15.41
แห	m̄: ³ la: ³	15.951
เม็ค	m̄: ³ l̄:t ⁴	19.32

9. เต็ม t̄ เช่น

ม.	พท.	อ.
เปลื่อกมะพร้าว	t̄ phot ⁴	2.31
ลูกระโกลัน	lo:k ⁴ t̄ pha:y ⁶	3.31
ตาลโตนด	t̄ no:t ⁴	6.48

ม.	พท.	อ.
มะหาด	tɨ̃ ma cham ³	6.108
ตะแกง	tɨ̃ khɛ:ŋ	15.345
สวน	tɨ̃: ⁵ li: ⁶ se:ʔ ⁴	15.821
สะพาน	tɨ̃: ⁵ ta:n ⁶	15.835
ตะกุ่ม	tɨ̃ khum ⁴	16.126
อาการเกร็งตัว	tɨ̃ thɔk ⁴	16.371
ตลาด	tɨ̃ la:t ³	17.64
ลักษณะ	tɨ̃ lɛ:ʔ ³	17.166
สะพาน	tɨ̃ pha:n ³	17.179

หมายเหตุ หน่วยอรรถที่ 15,821 และ 15,835 tɨ̃ จะออกเสียงยาวเป็น tɨ̃: